

PUNJABI COMPULSORY

Semester - IV

Time Allowed : Three Hours]
Notes : ਸਾਰੇ ਪੁਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

[Maximum Marks : 75]

1. (ਉ) 'ਅਟਕ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ। ਜਾਂ
     ਸਿਵ ਕਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। ਜਾਂ
     ਅਹੋਲਿਆਂ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼-ਵਸਤੂ ਲਿਖੋ।

- (ਅ) ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- (i) ਜੁਗਾਂ ਤੋਂ ਤੋਂ ਆਵੈ ਜਾਵੈ,
     ਤਿੱਖਾ-ਤਿੱਖਾ ਟੁਰਿਆ ਜਾਵੈ,
     ਪਲ ਛਿਨ, ਠਹਿਰੇ ਨਾਹੀਂ, ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਲ ਪਾਈ।
     ਅਟਕ ਨਾਮ ਹੈ ਤੇਰਾ, ਅਟਕਿਆ ਕਦੇ ਭਿੱਠਾ ਨਾ।
- (ii) ਹੁਣ ਮੈਂ ਰਿਸਤਿਆਂ ਦੀ ਥਾ,
     ਗਰਜਾ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਫਰਜਾਂ ਨੂੰ
     ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਵਰਤਾਂਗਾ, ਸਫਰ ਦਰ ਸਫਰ, ਰਾਹਾਂ ਤੋਂ
     ਇਨਕਾਰੀ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ।
- (iii) ਅੱਜ ਖਾਣ ਹਵਾਵਾਂ ਨੀ, ਅੱਜ ਸਾਡਨ ਛਾਵਾਂ ਨੀ।
     ਤਰਖਾਣ ਸਦਾਵਾਂ ਨੀ, ਅੰਬੀ ਕਟਵਾਵਾਂ ਨੀ।
     ਤੇਬਾ ਮੈਂ ਭੁੱਲੀ ਨੀ, ਹਾੜਾ ਮੈਂ ਭੁੱਲੀ ਨੀ।
     ਜੇ ਅੰਬੀ ਕੱਟਾਂਗੀ, ਚੜ੍ਹ ਕਿਸ ਦੇ ਉਤੇ,
     ਰਾਹ ਢੇਲੇ ਦਾ ਤੱਕਾਂਗੀ।
- (iv) ਦੇਸਤੋਂ ਅਜ ਦੇਸਤੀ ਦੀ
     ਪੇਹ ਸੁਦੀ-ਸੰਗਰਾਂਦ ਤੇ
     ਕੁਝ ਸੁਖਦ ਭੇਟਾ ਕਰ ਰਿਹਾ
     ਮੈਂ ਜੇ ਰੀਤਾ ਦਾ ਮਸੀਹਾ, ਫੇਰ ਸੁਲੀ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ।

12

2×6=12

2. ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਦੀ ਬੋਕਾਇਦਰੀ ਬਾਰੇ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੋ। ਜਾਂ
     ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਯੁਥ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ
     ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੋ।

3. ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਖੇਡ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੋ।
     ਜਾਂ
     ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਰਨਮਾਲਾ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸਦੇ ਸੰਖੇਪ ਮਹੱਤਵ
     ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

9

12

ਲਿਪੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪੁਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ :

(i) 'ਮਸੀਹਾ' ਕਵਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਦਰੀ ਕੀ ਹੈ ?	(ii) 'ਕਾਵਿ ਲਹਿਰਾ' ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
(iii) 'ਅਟਕ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ?	(iv) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
(v) ਯੂਸਫ ਅਤੇ ਸਲੋਮਾਲ ਕੌਣ ਸਨ ?	(vi) ਪਾਸ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
(vii) ਲਗਾਖਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?	(viii) ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ ਲਿਪੀ।
(ix) ਨਾਸਕੀ ਪੁਨੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ?	(x) ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਵਰ-ਵਾਹਕ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?
(xi) ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਦਸ ਸਵਰ ਪੁਨੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ?	(xii) ਵਰਨਮਾਲਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
(xiii) ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਿਅੰਜਨ ਹਨ ?	
(xiv) ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਅੱਖਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋੜਾ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਮੂੰਹ ਭੁੱਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?	
(xv) 'ਹੁਣ ਮਾ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?	

12

15×2=30